

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
29.09.2023.			
Str. 20	Broj	Prilog	Vrijednost
03	1781/5		

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ**

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta broj: 673/22, imenovana je Komisija za ocjenu master rada *Život u životu: Postmodernistička čitanja i prevodilačka tumačenja* Njujorške trilogije i Levijatana Pola Oстера kandidatkinje Lele Stanković (broj indeksa 15/21), Studijski program Prevodilaštvo – Engleski jezik, u sljedećem sastavu: prof. dr Aleksandra Nikčević Batričević, prof. dr Marija Krivokapić i prof. dr Olivera Kusovac. Komisija Vijeću podnosi Izvještaj o ocjeni master rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad *Život u životu: Postmodernistička čitanja i prevodilačka tumačenja* Njujorške trilogije i Levijatana Pola Oстера napisan je na sedamdeset i šest strana. Uključujući uvodne napomene, predgovor, radnu biografiju kandidatkinje, izjavu o autorstvu i apstrakt rada sa ključnim riječima na crnogorskom i engleskom jeziku, sadržaj master rada obuhvata sljedeća poglavlja: Uvoda (koji obuhvata *Predmet i ciljeve istraživanja, Strukturu rada, Metodologiju, Polaznu osnovu kritike postmodernizma*), poglavlja *Analiza postmodernističke svijesti* koje obuhvata potpoglavlja *Početak postmodernizma i njegova definisanost, Kontekst i ideja postmodernizma, Uspon američkog postmodernizma*, poglavlja *Postmodernistička prizma američke književnosti* koje uključuje potpoglavlja *Postmodernističke tendencije Pola Oстера iz ugla kritičara i Postmodernost u očima Pola Oстера*, poglavlja *Postmodernizam i fiktivnost Njujorške trilogije i Levijatana* sa potpoglavljima *Hronotop Njujorške trilogije, Manipulacija identiteta i psihološki horizonti, Pitanje dihotomije drugost–sebnost, Simbolika i alegorija u Levijatenu, Sjećanje u sjećanju: Simbolika Levijatana*. Potom slijedi prevodilački osvrt na književni rad Pola Oстера u poglavlju *Prevodilački kutak* sa potpoglavljima *Prevođenje: teorijski okvir i Kontrastivna analiza: Njujorška trilogija i Levijatan*, a potom slijede *Zaključak i Literatura*.

Koncepcija rada

U uvodnom dijelu ovoga master rada opisuje sociološko-istorijski ambijent stvaralaštva Pola Oстера i postmodernistički okvir percipiranja života i stvarnosti. Kandidatkinja pruža detaljan i pregledan uvid u kritički osvrt na postmodernizam u kulturološkom i sociološkom kontekstu, koristeći kao polazne tačke termine metatekstualnosti, paradoksalnosti i jezičke slojevitosti. U uvodnom dijelu, kandidatkinja nas upoznaje sa teorijskim okvirom postmodernizma i prevodilačkih aspekata kroz približavanje predmeta, ciljeva rada, metodologije kao i same strukture rada. Kroz dosljednu analizu konkretizuje priču o postmodernizmu u okvirima politike i istorije američke percepcije. Kandidatkinja Stanković temeljno približava hronološki razvoj postmodernizma, ističući pri tom značaj neizbježnih pitanja vjerodostojnosti realnosti, promjenljive istine kao i pitanja lične i društvene egzistencije, koegzistencije i samosvijesti. Kroz romane *Njujorška trilogija* (*Grad od stakla, Zaključana soba, Duhovi*) i *Levijatan*, kandidatkinja Stanković lokalizuje karakteristike postmodernosti Pola Oстера na primjeru psiholoških portreta glavnih junaka, fiktivnih aspekata stvarnosti, plauzibilnosti narativnih distorcija, kao i kroz detaljno preispitivanje pitanja identiteta i jezika. Osim kritičke i književne analize predmetnih romana, kandidatkinja uvodi priču u teorijski okvir prevođenja, pružajući sadržajan pregled opštih prevodilačkih strategija koje prepoznaje i uočava na konkretno izdvojenim primjerima Osterovih pomenutih djela na principu kontrastivne analize originala na engleskom jeziku i dostupnih prevoda.

U teorijskom uvodu u kritiku postmodernizma, kandidatkinja ističe dihotomiju tradicija-modernost svjesna postmodernističkog preispitivanja poimanja stvarnosti. Imajući u vidu različite stavove kritičara i književnika, Stanković ukazuje na kompleksnost i kontradiktornost postmodernističke poetike i filozofskog okvira. Stanković opisuje lingvistički ambijent postmodernizma i ukazuje na značajnost multisvemira u simboličnom odrazu istine.

Oslanjajući se na stavove kritičara, zaključuje poglavlje konstatacijom da je došlo preplijetanja stilova pri umjetničkom izražavanju i da se koncept istorije preispituje u postmodernističkom tekstu.

U poglavlju *Analiza postmodernističke svijesti*, kandidatkinja skreće pažnju na kompleksnost definisanosti pojma postmodernizma, kao i na simboliku postmodernističke književnosti. Istražuje pomenuti pojam prije svega kao filozofsku-sociološku pojavu, pri čemu izdvaja i poststrukturalizam i dekonstrukcije u okviru lingvističke realnosti. Opisuje konceptualne sisteme koji kreiraju jezičku istinu i lingvistički svijet koji stoje u kontrastu sa modernizmom. Stanković primjećuje da koncepti vremena i prostora dodatno mistifikuju pitanje istorije u postmodernističkoj svijesti što dovodi do ranjivog statusa vjerodostojnosti čovjekove egzistencije i njegove uloge u društvu. Analizira sociološke i kulturološke aspekte u drugoj polovini XX vijeka i pravi jasnu vezu sa književnim odrazom realnosti kako i u globalnom, tako i u američkom kontekstu. Ističući temporalni diskontinuitet kao rascjep objektivnosti, kandidatkinja produbljuje istraživanje paradoksalnih i fiktivnih elemenata u slojevitog alegoriji postmodernog.

Slijedi poglavlje *Postmodernistička prizma američke književnosti* u kojem kandidatkinja usmjerava fokus na američki književni pravac. U kontekstu multisvemira predstavlja hronološki uspon postmodernističkog romana na američkom tlu, pri čemu zaključuje da je metafikcija usmjerena na ključna pitanja svijest i podsvijest. Stanković analizira poetiku Pola Oстера iz ugla kritičara sa osvrtom na Osterovu percepciju sopstvenog stvaralaštva predočenih kroz sabrane intervjue. Preispituje semantičku realnost kroz aspekte identiteta i jezika identifikovanih u *Njujorškoj trilogiji* i *Levijatanu*.

U poglavlju *Postmodernizam i fiktivnost Njujorške trilogije i Levijatana*, kandidatkinja pravi osvrt na koncepte hronotopa i sjećanja u predmetnim romanima, s osvrtom na analizu Ivane Đurić Paunović i drugih istaknutih istraživača Osterove poetike. Lokalizovanjem Osterovog hronotopa u Njujorku, kandidatkinja predočava splet svemira i međusobnu povezanost koegzistencija otjelovljenih u glavnim junacima i njihovim duhovima kao što su Kvin, Stilman, Oster, Blu, Blek, Fenšou, Narator u paralelnoj realnosti, dok motiv sjećanja pojašnjava na primjeru Saksa i Arona. Stanković pokreće pitanja egzistencijalnog zatočeništva i eskapizma, pri čemu elaborira odnos geografskog i metaforičkog, fiktivnog hronotopa koji manipulišu psihološkim horizontima Osterovih junaka. Između ostalog potencira i preispituje ulogu ženskih likova i opisuje njihov psihološki portret.

Poglavlje *Prevodilački kutak* obuhvata teorijski dio i praktični dio analize predmetnih romana. Kandidatkinja temeljno objašnjava različite aspekte teorije prevođenja koja predstavlja polaznu osnovu za dalje analiziranje odnosa između izvorne i ciljne kulture. Približava koncept ekvivalencije i predočava uopštene prevodilačke strategije na konkretnim primjerima predmetnih romana kojima ih pripisuje, prepoznajući suštinske principe o kojima govore teoretičari prevođenja. Osim što ukazuje na nepobitno značajnu i presudnu ulogu prevodioca u prenošenju autorove poruke, Stanković sprovodi detaljnu kontrastivnu analizu originala i dostupnih prevoda na izdvojenim primjerima.

U zaključku master rada kandidatkinja sumira svoja saznanja o postmodernističkoj književnosti, poetici Pola Oстера, fiktivnosti predmetnih romana i translatološke analize. Ona potvrđuje pitanja postavljene hipoteze i ukazuje na značaj postmodernosti Pola Oстера u filozofskom, sociološkom, psihološkom i književnom kontekstu u nadi da će se njegova poetika popularizovati na našem govornom području.

Literatura sadrži ukupno osamdeset i tri reference koje su korištene u radu.

Metode i predmet istraživanja

Kandidatkinja Stanković se koristi svestranom metodologijom za potrebe istraživanja u oblasti književnosti, književne kritike i translatologije na osnovu koje vrši istraživanje postmodernističkog bivstvovanja, sebnosti, arbitrarne istine i nelinearne stvarnosti. Metodom ponnog čitanja uspješno je istakla i dočarala kompleksnost postmodernističke književnosti i lokalizovala je u Osterovim romanima. Tumačeći ključne aspekte egzistencijalnih pitanja i skučenosti identiteta u paralelnim realnostima, kandidatkinja metodom specijalizacije iscrpno proučava lingvističke i vanlingvističke elemente čijom dedukcijom dolazi do konkretnih otkrića. Višeznačnost i krhkost pitanja identiteta i semantičke realnosti predstavlja metodom deskripcije i specijalizacije. Pitanje podsvijesti i drugosti Stanković konkretizuje na primjerima *Njujorške trilogije* i *Levijatana*, pri čemu interpretativnom metodom rasvjetljuje koncepte autorstva i Osterovo oblikovanje istine.

Kontekstualizaciju postmodernosti kandidatkinja predočava komparativnom metodom kritičkog viđenja Osterovog stila i Osterove percepcije sopstvenog književnog i prevodilačkog stvaranja. U skladu sa tim, Stanković koristi kontrastivnu analizu radi neposredne analize izabranih primjera iz originala i dostupnih verzija prevoda. Eksplorativnom metodom izučava prevodilačke strategije i rješenja čijom sintezom izvodi statistički predstavljenu zastupljenost prevodilačkih tendencija..

Istraživačka pitanja

Glavno polazište master rada kandidatkinje Stanković temelji se na detaljnom istraživanju hibridne realnosti i postmodernističkog života u životu kao i semantičko-pragmatičkog odnosa između izvorne i ciljne kulture, pri čemu je izvršena slojevita sinteza saznanja koja se tiču postmodernističke fluidnosti, sociološkog kalupa, egzistencijalne agonije, subjektivnog kalupiranja objektivnog, kao i prevodilačkih izazova i teorijski potkrijepljenih translatoloških pristupa. Kandidatkinja zaključuje da Osterova poetika objedinjuje kompleksnosti američkog postmodernizma i da riječi predstavljaju realnost same po sebi, dok sa translatološkog aspekta ističe da se u složenosti prevodilačke djelatnosti krije ljepota kreativnog pristupa tekstu.

Zaključci i naučni doprinos

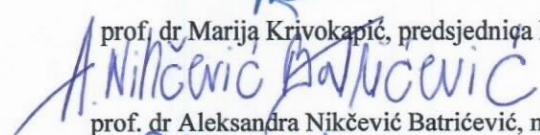
Master rad *Život u životu: postmoderna čitanja i prevodilačka tumačenja* Njujorške trilogije i Levijatana Pola Oстера kandidatkinje Lele Stanković potvrđuje postavljene hipoteze i doprinosi kritičkom tumačenju poetike Pola Oстера i analitičkom pristupu prevodilačkih aspekata. Kandidatkinja je posebno istražila i predstavila rezultate istraživanja i predočila značaj egzistencijalnih pitanja i prevodilačkih rješenja u predmetnim romanima Pola Oстера. Komisija uviđa da je ovaj master rad utemeljen na detaljnom istraživanju dosadašnjih kritičkih i teorijskih izvora iz oblasti nauke o književnosti, književne kritike i teorije prevođenja i da predstavlja kreativan, dinamičan i koherentan pregled Osterove poetike i translatologije.

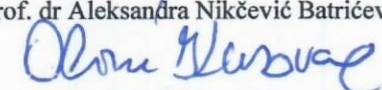
Vjerujemo da će master rad *Život u životu: postmoderna čitanja i prevodilačka tumačenja* Njujorške trilogije i Levijatana Pola Oстера kandidatkinje Lele Stanković podstaći dalje interesovanje za postmodernističku književnost, doprinijeti popularizovanju Osterovih djela i inspirisati dalja istraživanja na polju književne kritike i teorije prevođenja i samim tim podići svijest o značaju kulturnih i književnih aspekata prevodilačke analize.

Komisija predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da prihvati izvještaj o master radu kandidatkinje Lele Stanković i da odobri javnu odbranu njenog master rada.

KOMISIJA

prof. dr. Marija Krivokapić, predsjednica komisije

prof. dr. Aleksandra Nikčević Batričević, mentorka

prof. dr. Olivera Kusovac, članica komisije

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ
VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA**

Predlažem da Komisiju za odbranu master rada *Život u životu: postmoderna čitanja i prevodilačka tumačenja* Njujorške trilogije i Levijatana *Pola Oстера* kandidatkinje Lele Stanković (broj indeksa 15/21), Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o književnosti, čine:

- prof. dr Aleksandra Nikčević Batrićević, mentorka;
- prof. dr Marija Krivokapić, predsjednica komisije;
- prof. dr Olivera Kusovac, članica komisije

prof. dr Aleksandra Nikčević Batrićević
Studijski program za engleski jezik i književnost